

**themarapport 3:
Kind en gezin
oktober 2003**

De Jeugdmonitor Zeeland is een samenwerkingsverband van de Provincie Zeeland, de 13 Zeeuwse gemeenten en verschillende instellingen die op het gebied van jeugd werkzaam zijn.

De Jeugdmonitor Zeeland brengt de leefwereld van de Zeeuwse jeugd in kaart door gegevens te verzamelen over kinderen en jongeren van 0 tot en met 23 jaar.

De primaire doelstelling van de Jeugdmonitor is het voorzien in gegevens en informatie ter ondersteuning van (jeugd- en onderwijs) beleid van gemeenten, provincie en jeugdmonitorpartners.

Hoofdverantwoordelijke voor de uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland is SCOOP, Zeeuws instituut voor zorg, welzijn en cultuur. Scoop werkt voor de uitvoering van dit project nauw samen met verschillende partijen, waaronder GGD Zeeland, de Regiopolitie Zeeland, het Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland, Bureau Jeugdzorg Zeeland, Sport Zeeland, en de Regionale Meld- en Coördinatiefuncties op het gebied van voortijdig schoolverlaten.

Het belangrijkste kanaal voor het bekend maken van de verzamelde informatie is de website www.jeugdmonitorzeeland.nl. Een ander initiatief is het uitbrengen van korte themarapporten..

De individuele achtergrondkenmerken en situatie thuis van Zeeuwse kinderen in groep 6, vooral 9- en 10-jarigen, zijn de centrale onderwerpen van dit derde themarapport van de Jeugdmonitor Zeeland.

De bron voor dit themarapport is de 'Enquête Jeugdmonitor Zeeland - Groep 6 Basisscholen 2003'. Deze enquête is in het voorjaar van 2003 via internet afgenomen onder kinderen in groep 6 van de basisscholen in Zeeland. In totaal hebben 187 van de 282 Zeeuwse schoollocaties (inclusief speciaal onderwijs) meegedaan. Dit komt overeen met 66%. De enquête is door 2.741 kinderen van de naar schatting 4854 kinderen (10 jarigen per 1/1/2003, CBS) ingevuld.

Aandacht wordt onder meer besteed aan de autochtone en allochtone afkomst van de Zeeuwse kinderen en hun ouders, de taal die thuis gesproken wordt, bij wie de kinderen wonen, de arbeidsparticipatie van de ouders, bezoek aan kerk, moskee, etc..., sportparticipatie van de ouders en zakgeld.

Gezinstype De meeste kinderen in groep 6 wonen bij de eigen vader en moeder (86%). Ongeveer één op de zeven kinderen (14%) woont anders. Meestal gaat het dan om kinderen die alleen met hun moeder wonen (7%). Eenoudergezinnen waarbij kinderen alleen met hun vader wonen, komen heel weinig voor (1%). De overige kinderen (5%) wonen met name bij één of beide ouders en hun (nieuwe) partner. Dat kinderen bij pleegouders of 'iemand anders' wonen, bijvoorbeeld een oudere zus of grootouders, komt heel weinig voor (1%).

Bij autochtone kinderen komt het meer voor dan bij allochtone kinderen dat zij bij beide ouders wonen. Bijna negen van de tien autochtone kinderen in groep 6 (88%) woont bij de eigen vader en moeder. Van de allochtone kinderen wonen iets minder dan acht van de tien (77%) bij de eigen vader en moeder. Bij allochtone kinderen komt het aanzienlijk meer voor dat zij met hun moeder alleen wonen (13% en 5%).

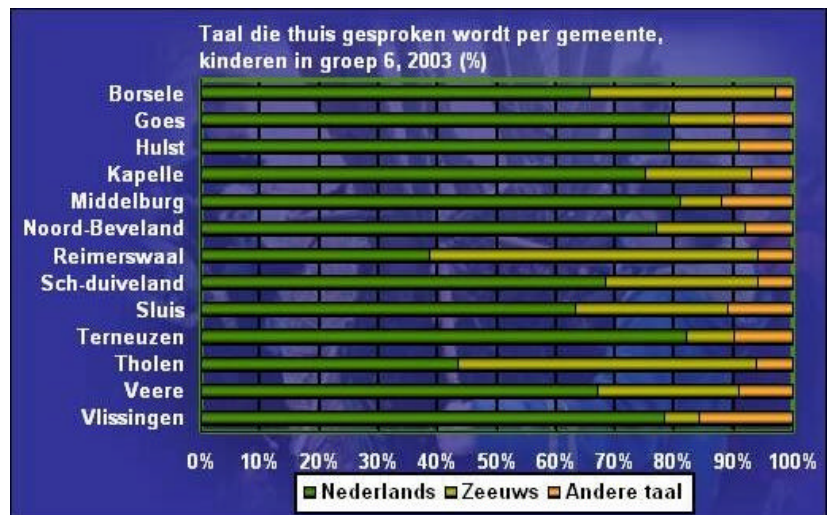
Tussen de gemeenten zijn maar weinig opvallende verschillen zichtbaar. Uitersten zijn de gemeenten Kapelle en Vlissingen. In Kapelle zijn maar weinig kinderen (4%) die niet bij vader én moeder wonen. In Vlissingen is voor één op de vier kinderen (25%) de thuissituatie een andere. De meesten daarvan wonen alleen met hun moeder (13%) of bij een of beide ouders plus hun (nieuwe) partner (9%).

Autochtoon en allochtoon Ruim vier van de vijf kinderen (82%) in groep 6 in Zeeland is van autochtone afkomst. Beide ouders zijn in Nederland geboren. Iets minder dan één op de vijf kinderen (18%) is van allochtone afkomst wat wil zeggen dat in ieder geval één van de ouders buiten Nederland is geboren. De meeste kinderen van allochtone afkomst (71% van hen) zijn zelf in Nederland geboren. Voor ruim de helft van de allochtone kinderen (54%) geldt dat één van de ouders in Nederland is geboren.

Kijken we waar de ouders van de allochtone kinderen vandaan komen, dan blijkt dat in een kwart (24%) van de gezinnen één of beide ouders afkomstig zijn uit een West-Europees land. Ongeveer één op de vijf allochtone kinderen (21%) is van Aziatische afkomst, inclusief 5% uit Indonesië. Iets meer dan een op de tien allochtone kinderen heeft een Turkse afkomst (12%). Van Antilliaans-Arubaanse, Surinaamse, en Marokkaanse afkomst zijn respectievelijk 6%, 6% en 5% van de allochtone kinderen. Een Zuid-Europese afkomst heeft 8% van deze kinderen. Tenslotte is 6% van de allochtone kinderen van Afrikaanse afkomst.

Taal Nederlands is de taal die meestal thuis gesproken wordt bij zeven van de tien kinderen (71%) in groep 6 in Zeeland. Het Zeeuws is de gangbare taal thuis bij één op de vijf kinderen (20%). Bij ongeveer één op de tien kinderen (9%) wordt thuis meestal een vreemde taal gesproken.

Bij drie van de vier autochtone kinderen (75%) wordt thuis Nederlands gesproken. Bij de overigen wordt thuis meestal Zeeuws gesproken (23%), en in een enkel geval een vreemde taal (2%).

De specifieke samenstelling van het ouderpaar heeft belangrijke invloed op de taal die gesproken wordt in allochtone gezinnen. Wanneer één van de ouders in Nederland geboren is, wordt in bijna drie van de vier gezinnen (73%) meestal Nederlands gesproken en in bijna één op de vijf gezinnen (19%) een vreemde taal. Zijn beide ouders uit hetzelfde land afkomstig, dan is het omgekeerde het geval: 79% vreemde taal en 21% Nederlands. Een tussenpositie wordt ingenomen door gezinnen met ouders die in verschillende landen buiten Nederland geboren zijn: 46% Nederlands, 49% vreemde taal.

Tussen de gemeenten bestaan aanzienlijke verschillen. In de stedelijke gemeenten Vlissingen, Middelburg en Terneuzen wordt weinig Zeeuws gesproken (respectievelijk 6%, 7%, en 8%). In Reimerswaal en Tholen daarentegen wordt bij ruim de helft van de kinderen thuis meestal Zeeuws gesproken (respectievelijk 56% en 50%).

Arbeidsparticipatie ouders Voor ongeveer zes van de tien kinderen (61%) geldt dat de ouders tweeverdieners zijn, dat wil zeggen dat beiden een baan of eigen bedrijf hebben. Ongeveer een kwart van de kinderen (27%) heeft een alleenverdienende ouder met een baan of eigen bedrijf (in negen van de tien gevallen is dat de vader). Voor minder dan één op de tien kinderen (6%) geldt dat geen van beide ouders een baan of eigen bedrijf heeft. Voor 7% van de kinderen is de arbeidsparticipatie van de ouders onbekend.

Duidelijk is dat bij ouders van allochtone kinderen het alleen verdienen meer voorkomt (36%) dan bij ouders van autochtone kinderen (25%). De situatie dat geen van beide ouders een baan of eigen bedrijf heeft, komt in allochtone gezinnen meer dan twee keer zo veel voor dan in autochtone gezinnen (12% en 5%).

Wat de verschillen tussen de gemeenten betreft, valt op dat het in Reimerswaal aanzienlijk meer voorkomt dan in de andere gemeenten dat vader een alleenverdiener is (38% ten opzichte van 24% gemiddeld in Zeeland). In Noord-Beveland komen alleenverdienende vaders het minst voor (16%).

Kerkbezoek Iets meer dan de helft (53%) van de kinderen in groep 6 in Zeeland bezoekt nooit een kerk, moskee of andere plaats voor godsdienstige bijeenkomsten. Eén op de drie kinderen doet dit daarentegen veel of regelmatig (25% minstens één maal per week, 7% twee of drie keer per maand). De overige kinderen bezoeken één maal per maand of minder een godsdienstige bijeenkomst. Meisjes gaan gemiddeld iets vaker dan jongens (35% van de meisjes en 29% van de jongens bezoek maandelijks twee of meer keren de kerk, moskee, of andere plaats voor godsdienstige bijeenkomsten). De verschillen tussen autochtone en allochtone kinderen zijn zeer gering.

Tussen de gemeenten bestaan aanzienlijke verschillen in de frequentie van het kerkbezoek (of bezoek aan moskee of andere godsdienstige bijeenkomsten). In Reimerswaal en Tholen gaat ongeveer de helft van de kinderen (respectievelijk 54% en 49%) wekelijks of meer naar de kerk. Ruim één op de drie kinderen gaat hier nooit naar de kerk (Reimerswaal 35% en Tholen 37%). Het kerkbezoek is het laagst in de gemeente Sluis. Minder dan één op de tien kinderen (6%) gaat hier wekelijks of meer naar de kerk. Ruim zes van de tien kinderen (63%) gaat nooit naar de kerk.

Sportparticipatie ouders Bij één op de vier kinderen (24%) sporten beide ouders regelmatig tot vaak (= beide ouders sporten, waarvan er minimaal een wekelijks of meer sport). Bij iets meer dan een kwart van de kinderen (28%) sporten de ouders soms (beide sporten, maar niet elke week). De helft van de kinderen (49%) heeft ouders die geen van beide sporten.

Er is duidelijk verschil tussen allochtone en autochtone gezinnen. In allochtone gezinnen waar een ouder in Nederland is geboren, sporten de ouders net zo veel als autochtone ouders. Wanneer beide ouders niet in Nederland geboren zijn, sporten in twee van de drie gezinnen de ouders nooit (64%), in bijna een op de vier gevallen soms (23%), en in ruim een op de tien gevallen (12%) sporten beide ouders regelmatig tot vaak.

Zakgeld Eén op de vier kinderen (25%) geeft aan geen tot maximaal 50 eurocent zakgeld per week te krijgen. Een vergelijkbaar deel van de kinderen (21%) krijgt 0,51 t/m 1,00 euro per week, en nog eens ongeveer een kwart (27%) krijgt 1,01 t/m 2,00 euro per week. Ruim één op de tien kinderen (12%) krijgt 2,01 t/m 3,00 euro. De overigen (15%) krijgen een hoger bedrag.

Jongens blijken gemiddeld wat meer zakgeld te krijgen dan meisjes, naar schatting tussen de 0,20 en 0,25 euro meer per week. Opvallende verschillen zijn er tussen autochtone en allochtone kinderen. Allochtone kinderen krijgen gemiddeld 0,80 tot 1,50 euro meer per week dan autochtone kinderen. Ook tussen gemeenten bestaan duidelijke verschillen. In Vlissingen krijgen de kinderen gemiddeld aanzienlijk meer zakgeld dan in elk van de andere Zeeuwse gemeenten.

Colofon

samenstelling:
Ankie Smit
Herman Braat

Scoop, oktober 2003

Postbus 407
4330 AK Middelburg
tel 0118 68 25 00
fax 0118 63 53 11

www.jeugdmonitorzeeland.nl
jeugdmonitor@scoopzld.nl